

stærkt kompromitteret, naturligvis maatte renses ud; men det gjaldt, som det hedder, at faa Undersøgelsen hævet op over Partierne; Regeringen og de politiske Partier maatte tage den op, og det maatte ske paa en saadan Maade, at der ikke gik alt for meget i Stykker, for en Udrensning helt til Bunds vilde blive uudholdelig for Landet.

Disse Forligsbestræbelser kom da endelig ogsaa frem i December Maaned gennem Pressen. Det første offentlige Udtryk derfor var i en Artikel i Dagbladet „Børsen“ af 8. December, hvor man begynder med at sige, at hvad der er sket, det er sket, og enhver Tids Mænd maa bedømmes ud fra den Moral, der fandtes under de Tidsforhold; og denne Indsender i „Børsen“ vil naturligvis ogsaa Udrensning. Men saa fortsætter han: „Dette er Hovedsagen, men naar dette erkendes, og der handles derefter, saa maa det netop samtidig erkendes, at enhver Tid til en vis Grad bør maales med sin egen Alen! Følgen heraf er imidlertid, at man snart maa være naaet til det Punkt, hvor det hedder mørkt bag og lyst for. Det danske Samfund kan simpelt hen ikke holde til denne fortsatte „Udrensning“. Det er Dagbladet „Børsen“, der erklærer, at skal denne Undersøgelse fortsættes, skal der virkelig lyses op og renses ud, saa kan det danske Samfund ikke holde dertil — saa forfærdelig har Tilstanden været! Samme Dag, som denne Artikel fremkom i „Børsen“, stod det ærede Medlem Hr. Pürschel, det konservative Folkepartis Formand, i Studenterforeningens konservative Forening, og holdt en Tale, hvori han erklærede, at Bankkommissionens Mandat og Opgave var meget begrænset, og at man stærkt skulde fastholde denne Begrænsning, og han endte med at udtale Ønsket om en skærpet Injurielovgivning for at forhindre Afsløringer. Det var den samme Hr. Pürschel, der i September her i Tinget sagde, som det er blevet godtgjort ved Citater — jeg tror af det ærede Medlem Hr. Holstein, men ogsaa fra anden Side i disse Dage —, at der skulde intet stikkes under Stolen. Det samme ærede Medlem, som den Gang erklærede, at Undersøgelsen skulde føres til Bunds, og at der skulde fuld Offentliggørelse, han stod i den konservative Studenterforening og var nærmest optaget af at faa en skærpet Injurielovgivning, som kunde forhindre Pressen i at faa Sandheden frem. Kommissionens Opgave, mente han, var i høj Grad begrænset, og man skulde holde sig dertil. Han bebrejdede Justitsministeren; at han havde overskredet

denne ved at henvise Cold-Affæren til Undersøgelse i Kommissionen. Redaktør Thalbitzer, som i September—Oktober havde vendt sig med den voldsomste Harme mod Etatsraad Glückstadt og hans Kreds — mod det, det ærede Medlem Hr. Drachmann kaldte „Tafelrunden“ — han havde for øvrigt tidligere i høj Grad lovprikt denne Kreds — man kan ofte se, at ogsaa Børsmænd, Forfattere og Videnskabsmænd kan være stemningsbevægede og paavirkede af den Stemning, der til enhver Tid findes i det Milieu, hvori de færdes —, denne Mand gik i December over til at være meget betænkelig ved en saadan Udrensning til Bunds og fuld Offentliggørelse.

Der kom altsaa det ene Tegn efter det andet frem paa, at der er Fare for, at man vil tilsløre Sagen, og de fleste københavnske Blade sluttede sig til denne Tanke. Derimod maa jeg sige til Provinspressens Ære, at den straks var paa sin Post. Jeg kan nævne Artikler i „Demokraten“ i Jylland, „Fyns Socialdemokrat“ og „Fyns Venstreblad“ o. s. v., der straks var paa deres Post overfor en saadan Begrænsning af Kommissionens Arbejde. Nu er det min Opfattelse, at Følgen af den Kampagne, som i den Anledning brød ud, og som særlig blev ført af den socialdemokratiske og radikale Presse, men ogsaa, særlig ude i Provinsen, med Tilslutning fra den konservative Presse og Venstreblade — jeg kan for Resten godt sige, at med en enkelt Artikel, med enkelte Bemærkninger slutter ogsaa Venstres Hovedorgan „København“ sig hertil —, at Følgen af alt dette har været, at nu er det umuligt at indskrænke Undersøgelsen til et Minimum, nu maa Undersøgelsen gaa sin Gang. Jeg tror, jeg i dette Øjeblik tør sige, at Cold-Affæren og hele den Kampagne, den har affødt, har frelst Bankkommissionen. Jeg tror, indviende og kyndige Folk vil give mig Ret deri, og jeg tror, det snart skal blive oplyst. Der var Livsfare for Bankkommissionen og dens Undersøgelse i Løbet af December-Maaned, nu tror jeg, vi er kommet over det, nu tror jeg, Undersøgelsen kommer til at gaa sin Gang, ikke mindst i Kraft af, at den Debat, Cold-Affæren har medført, har rejst en saadan offentlig Mening, at det vil være umuligt for nogen, han staa saa højt i Samfundet, han kan staa, at forhindre en Undersøgelse til Bunds, den fulde Opklaring og Offentlighedens Kommen-til-Kundskab derom, det vil være umuligt nu, men det var ikke umuligt for nogle Maaneder siden.

Den højtærede Justitsminister sagde